

TEZĂUR LITURGIC
19 FEBRUARIE

VIATA
SF. CUVIOASE-MUCENITE
FILOTEEA
DE LA ATENA

ATENA, 1953

Βίος καὶ Πολιτεία τῆς Ὅσιομάρτυρος Μητρὸς ἡμῶν Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας

†Διονυσίου Ψαριανοῦ, Ἐπισκόπου Ρωγῶν, μετέπειτα
Σερβίων καὶ Κοζάνης (†1998)

Ἔκδ. Ἀποστολικὴ Διακονία, 1953, σελ. 55-62

...Μία κατ' ἐκείνους ἐξημέρασε καὶ ἡ νῦν εἰς
εὐφημίαν καὶ μνήμην προκειμένη ἁγία, ἡ ὁποία
ὠρμάτο ἐκ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, μητρὸς μὲν
Συρίγης, πατρὸς δὲ Ἀγγέλου Μπενιζέλου τοῦπικλην,
ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὸ γένος εἰσέτι καὶ νῦν διασώζεται ἐν
Ἀθήναις, ἀμφοτέρων φιλευσεβῶν, εὐγενῶν καὶ
πλουσίων. Μάλιστα ἡ εἰρημένη Συρίγα ὅσο εἶχε τὴν
ἐξωτερικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ πλουσιότητα, τόσον
ἐπλούτει καὶ τὴν ἐσωτερικὴν, οὔσα κατάκοσμος ἀπὸ
διαφόρους ἀρετὰς καὶ τὸ πλεόν ἀπὸ τὴν
χριστομίμητον ἐλεημοσύνην. Οὔσα δὲ στείρα καὶ
ἄγονος καὶ περὶ τούτου ὡς εἰκὸς λυπούμενη, δὲν
ἐπρόσδραμε εἰς ἀνθρωπίνας τέχνας καὶ ἰατρείας,
καθὼς ὁμοιοπαθεῖς γυναῖκες συνηθίζουν τὴν
σήμερον, ἀλλὰ γενναίῳ φρονήματι μιμουμένη τὴν
θεοχαρίτωτον ἐκείνην καὶ προφήτιδα Ἄνναν,
κατέφυγε μετὰ πίστεως πρὸς τὴν παντοδύναμον καὶ
πανάγαθον Ἰατρὸν καὶ εἰς τὴν μεσιτείαν τῆς
Ἄειπαρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας, ἐκλιπαροῦσα
ταύτην θερμῶς νὰ διαλύσῃ τὴν ἐπώδυνον στείρωσιν.

Καί γε τῆς δεήσεως οὗ παρήκουσεν ὁ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν Κύριος. Ἐν μιᾷ γὰρ τῶν ἡμερῶν εἰσελθοῦσα κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῆ εἰς τὸν τῆς Θεοτόκου Ναὸν καὶ ἀπὸ τὸν κόπον τῆς συντόνου καὶ ἐπιμόνου προσευχῆς ἀποκοιμηθεῖσα ὀλίγον, βλέπει ὅτι ἐξῆλθεν ἐκ τῆς θεομητορικῆς εἰκόνας φῶς μέγα καὶ ἔκλαμπρον καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν κοιλίαν της καὶ οὕτως ἀφυπνώσασα καὶ καθ' ἑαυτὴν κρίνουσα τὸ ὄραθὲν, ἔλαβε πληροφορίαν, πὼς ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως, ὃ καὶ ἐγένετο. Μετ' ὀλίγον γὰρ συλλαβοῦσα, ἐγέννησε θυγατέρα καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὴν Ῥεβούλαν. Ἡ ὁποία ὡς τέκνον δι' εὐχῆς θεόθεν δεδωρημένον ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων προεμήνυε τὰ μετὰ ταῦτα ἐνάρετα αὐτῆς καὶ θεοειδῆ κατορθώματα καὶ ὅσον ἤυξανε κατὰ τὴν σωματικὴν ἡλικίαν, τόσον προέκοπτε καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν, ἔχουσα καὶ προσεχὲς τὸ παράδειγμα τῆς μητρὸς της καὶ ὡς δένδρον πεφυτευμένον παρὰ τῶν ὑδάτων τὰς διεξόδους, ἔσπευδε νὰ ἀποδώσῃ ἑκατονταπλασίονα τὸν καρπὸν.

Λοιπὸν φθάσασα τὸν δωδεκαετῆ χρόνον τῆς ἡλικίας της, ἐζητήθη ἐπὶ γαμικῆ συζυγίᾳ παρὰ τινος τῶν τότε πρωτίστων τῆς πόλεως, ἀλλ' αὕτη ἡ ἀοίδιμος τρέφουσα πόθον εἰς τὴν καρδίαν της εἰς τὸ νὰ φυλάξῃ τὴν παρθενίαν καὶ ἀσκητικῶς νὰ πολιτευθῆ, τὸ μὲν πρῶτον ἀπέβαλε τὸ τέτοιο ζήτημα ὡς ἀπᾶδον εἰς τὸν θεοφιλῆ της σκοπὸν. Ὑστερον δὲ ἀπὸ τὴν πολλὴν βίαν καὶ τὰς ἐνοχλήσεις, ὅπου καθ' ἑκάστην οἱ γονεῖς αὐτῆς ἔκαμναν, δικαιολογούμενοι ὅτι δὲν ἔχουν

διάδοχον ἑταῖρον τῆς ἐνούσης αὐτῆς περιουσίας, ἔστερξε καὶ ἀκουσίως καὶ συνεζεύχθη νομίμῳ ἀνδρὶ, ὅστις μὲ τὸ νὰ ἔτυχε γνώμης σκληρᾶς καὶ σχεδὸν ἀπανθρώπου, τὴν ἔθλιβεν καθημερινῶς μὲ διαφόρους κακώσεις καὶ τιμωρίας. Ἡ δὲ ἀείμνηστος ὑπομένουσα εὐχαρίστως ἓνα τοιοῦτον τύραννον καὶ ὄχι ὁμόζυγον, ἐπραγματεύετο παντοιοτρόπως τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν διόρθωσίν του, πότε μὲν τὸν Θεὸν παρακαλοῦσα νὰ μεταβάλη τοῦ τρόπου αὐτοῦ τὸ ἐκτεθριωμένον καὶ φαῦλον, πότε δὲ αὐτὸν ἐκεῖνον νουθετοῦσα καὶ διελέγχουσα. Καὶ ἔτσι ἐπέρασε μετ' αὐτοῦ τρεῖς ὅλους χρόνους διὰ πολλῶν θλίψεων καὶ βασάνων, ἕως ὅπου ὁ Θεός, βλέπων τὴν ταύτης ὑπομονὴν καὶ τὸ ἐκεῖνου ἀμετανόητον, τὸν ἐθέρισε μὲ τὸ δρέπανον τοῦ θανάτου.

Ἡ δὲ Ἁγία μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀποβίωσιν διέτριβε τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ πατρικὸν τῆς σπήτιον πρὸς ἓνα καὶ μόνον σκοπὸν ἀφορῶσα, τὸ πῶς νὰ εὐαρεστήσῃ εἰς τὸν Θεὸν μὲ ὅλα τὰ εἶδη τῆς ἀρετῆς, τὸν ὁποῖον καὶ καθικέτευεν νυκτὸς καὶ ἡμέρας διὰ νὰ τὴν ἐνισχύσῃ εἰς ὃν καὶ πρότερον εἶχε σκοπὸν, μὲ ὅλον ὅπου πάλιν οἱ γονεῖς τῆς δὲν ἔπαυον ἀπὸ τοῦ νὰ τῆς προβάλλουν καθ' ἑκάστην καὶ δεύτερον γάμον, διότι ἐζητεῖτο ἐπιμόνως παρὰ πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει περιφανῶν διὰ τε τὸ εὐγενὲς καὶ περιὸν τοῦ πλοῦτου. Ἄλλ' ἦσαν πλέον «ἀδάμαντα παίοντες καὶ λίθον ἐψῶντες», κατὰ τὴν παροιμίαν. Μάλιστα, ὅπου ὡς θυσίαν αἰνέσεως τῷ Κυρίῳ προσέφερον, ἠξιώθη καὶ θείας ὀπτασίας

ἐπισηρρίζουσης αὐτὴν εἰς τὴν θεοφιλῆ καὶ θεάρεστον γνῶμην.

Δέκα χρόνοι ἦσαν τῆς χηρείας τῆς περασμένοι καὶ οἱ μὲν γονεῖς αὐτῆς ἀφέντες τὰς ἐν γῆ διατριβὰς ἀπέρασαν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ἡ δὲ Ἁγία ἐλευθερωθεῖσα ἀπὸ τέτοια ἐμπόδια καὶ δοξάσασα τὸν Θεόν, ἤρξατο ἐν ταπεινοφροσύνῃ πνεύματος ἀσκητικωτέρας διαγωγῆς, νηστείας, ἀγρυπνίας καὶ προσευχαῖς σχολάζουσα καὶ ὡς φιλόπονος μέλισσα εἰργάζετο τὸ γλυκύτατον μέλι τῆς ἀρετῆς. Καὶ πρῶτον μὲν δι' ἐν ὄραματι ἐπιταγῆς τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου οἰκοδομεῖ Παρθενῶνα, ἐπ' ὀνόματι τούτου τοῦτον τιμήσασα, μὲ ἱκανὰ κελλία καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα οἰκοδομήματα καὶ περιοχὰς καὶ τὸν ἐπροικοδότησε μὲ μετόχια καὶ ὑποστατικὰ ἱκανὰ πρὸς ἀναγκαίαν ζωοτροφίαν τῶν ἐν αὐτῷ μοναζουσῶν, ὁ ὁποῖος Παρθενῶν σῶζεται ἐν Ἀθήναις μέχρι τῆς σήμερον, Θεοῦ χάριτι κατοικημένος ἀπὸ μοναζούσας παρθένους καὶ πλουτισμένος οὐ μόνον μὲ ὑποστατικὰ διάφορα καὶ μετόχια, ὡς προεῖρηται, ἀλλὰ καὶ μὲ πολυειδῆ χρυσοῦφанта ἱερατικὰ καὶ σκεύη διὰ τὰς ἐτησίους ἱερατικᾶς τελετὰς καὶ ὄλονυκτίας ὅπου ἐπιτελοῦνται καὶ πρὸ τούτων πάντων σεμνυνόμενο καὶ ἐγκαλλωπιζόμενος μὲ τὸν θησαυρὸν τοῦ τιμίου αὐτῆς καὶ ἁγίου Λειψάνου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀποτεταμιευμένον καὶ ἀποτεθειμένον εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ Ἱεροῦ Βήματος, παρὰ πάντων εὐλαβῶς

ἀσπαζόμενον καὶ θαυμαστὴν ἀποπνέον τὴν εὐωδίαν εἰς ἐναργῆ μαρτυρίαν καὶ σημεῖο τῆς ἀγιότητος.

Ὑστερον δέ, μετὰ τὴν τοῦ Παρθενῶνος λέγω τελείωσιν, πρώτη αὕτη κειραμένη τὴν κόμην, Φιλοθέη μετονομασθεῖσα, ὡς ἐν σταδίῳ τῆς ἀσκήσεως αὐτῷ εἰσεπήδησε, συνεπαγομένη μεθ' εαυτῆς καὶ τὰς θεραπαινίδας, ὅπου εἶχε διατρίβουσα ἐν τῷ πατρικῷ αὐτῆς οἴκῳ οὔσας παρ' αὐτῆς προκατηχημένας καὶ προπαρασκευασμένας εἰς τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγαι τῶν ἐν τῇ πόλει περιβλέπτων παρθένων ἀσμένως ἀποτασσόμεναι τοῖς προσκαίροις καὶ φθειρομένοις τοῦ κόσμου τούτου τερπινοῖς καὶ τὸ μοναχικὸν ἐνδύόμεναι Σχήμα, ὑπὸ καθηγουμένη τῇ μακαρίᾳ τῆδε ὑπετάσσοντο καὶ ὑπέκυπτον. Διότι, ποῖα ἀκούουσα τὰ ψυχοσωτήρια ἐκείνης καὶ γλυκύτατα λόγια ἢ ποῖα τὸ πρᾶον τῆς γνώμης καὶ τὴν πᾶσαν τῶν ἀγαθῶν σύρροισιν κατανοοῦσα δὲν ἤθελε ἐλκυθῆ ὡς ὑπὸ μαγνήτου ὁ σίδηρος; Τὸ δὲ εἰς τοὺς δεομένους συμπαθὲς καὶ φιλάνθρωπον καὶ τὴν καθημερινὴν φροντίδαν καὶ ἔγνοιαν, ὅπου εἶχεν ὑπὲρ αὐτῶν, ποιοῦσα καὶ λέγουσα μετὰ Παύλου, «τίς ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἀσθενῶ;» ποῖος ἤθελεν ἠμπορέσει ἀξίως νὰ ἐπαινέσῃ; Τὰ Νοσοκομεῖα καὶ Ξενοδοχεῖα, ὅπου ὀλίγον μακρὰν τοῦ Μοναστηρίου ἔκτισεν, εἶναι ἀρκετὸν τεκμήριον τῆς φιλοικτίρμονος ἐκείνης καὶ εὐσπλαγχνικωτάτης ψυχῆς, εἰς τὰ ὁποῖα εἰσερχομένη ἢ ἰδία αὐτὴ ἐπεσκέπτετο τοὺς διάφορους νοσήμασι κατεχομένους,

οὐ μόνον μὲ ὄλα τὰ πρὸς τροφήν καὶ σωματικὴν ἀνάπαυσιν ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ μὲ παραμυθητικὰ καὶ εὐαγγελικὰ λόγια, διατρέφοντα τὴν ψυχὴν, γινομένη τὰ πάντα τοῖς πάντοις, ἵνα τοὺς πάντας κερδήσῃ, κατὰ τὸν Παῦλον ἢ τοὺς πλείονας.

Οὕτω γοῦν ὄστινος πηγῆς πολυκεῦμονος ἐλέους καὶ συμπαθείας τῆς Ἁγίας γνωριζομένης καὶ λεγομένης καὶ πάντων τῶν χρηζόντων πρὸς αὐτὴν συρρεόντων, συνέβη τὸ Μοναστήριον νὰ καταντήσῃ εἰς ἐσχάτην πτωχείαν καὶ αἱ ἐν αὐτῷ μονάζουσαι ἤρχισαν νὰ γογγύζουσι κατὰ τῆς Ἁγίας καὶ νὰ μικροψυχοῦν διὰ τὴν στέρησιν των πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. Ἄλλ' ἢ θεοχαρίτωτος αὕτη δὲν ἔπαυε ἀπὸ τοῦ νὰ τὰς νουθετῇ λέγουσα, ὅτι νὰ ἔχουσι πίστιν εἰς τὸν Θεόν, τὸν καὶ τοὺς νεοσσοὺς τῶν κοράκων τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτὸν διατρέφοντα καὶ νὰ στέκωσι στερεαὶ εἰς τὰ ἀψευδέστατα αὐτοῦ καὶ πανάγια λόγια, ὅποῦ λέγουσι: «ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν». Τὸ ὅποῖον καὶ ἔγινε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐμπράκτως διὰ μέσου δυὸ ἀρχόντων, οἵτινες κατὰ θείαν νεῦσιν ἤλθον χάριν προσκυνήσεως εἰς τὸ Μοναστήριον καὶ ἔδωκαν τῇ Ἁγίᾳ μίαν πλουσιοπάροχον ἐλεημοσύνην καὶ ἔτσι αἱ ἀδελφαὶ ἐδόξασαν τὸν πλουτοδότην Θεὸν καὶ ἐθαύμασαν τὴν πρὸς αὐτὸν τῆς Ἁγίας ἀδίστακτον πίστιν.

Ἦσαν δὲ κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ ὑπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς γυναῖκες αἰχμάλωτοι ἀπὸ διαφόρους τόπους ἐν ταῖς Ἀθήναις. Ἀλλὰ τὴν συμπάθειαν καὶ φιλανθρωπίαν καὶ πειρασμοὺς καὶ κινδύνους, ὅποῦ ὑπὲρ τῆς ἐκείνων σωτηρίας καὶ ἀναρρύσεως ὑπέμεινεν ἡ ἀείμνηστος, πᾶς λόγος ἀδυνατεῖ πρὸς ἀξίαν νὰ παραστήσῃ. Ἡμεῖς ὅμως ἐν ἑκ πολλῶν εἰπόντες, θέλομεν κάμει τοὺς ἀναγινώσκοντας νὰ συμπεράνουν ποταπὴν ζέσιν καὶ πόθεν εἶχεν ἡ ὄντως φιλόθεη Φιλοθέη ὑπὲρ τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας. Τέσσαρες γυναῖκες αἰχμάλωτοι ἀκούσασαι τὴν τῆς Ἀγίας φήμην καὶ εὐκαιρίας τυχοῦσαι, ἐδραπέτευσαν ἀπὸ τοὺς αὐθέντας τους, ὅποῦ τοὺς ἐβίαζαν εἰς τὴν τῆς πίστεως ἐξάρνησιν καὶ κατέφυγον πρὸς αὐτήν. Ἡ ὁποία μὲ τὴν συνηθισμένην τῆς εὐμένειαν καὶ φιλοφροσύνην αὐτὰς ὑποδεξαμένη, καὶ νουθετήσασα ἰκανῶς εἰς τὸ νὰ στέκουν ἀνδρεῖαι εἰς τοὺς ὑπὲρ πίστεως κινδύνους καὶ νὰ μὴν λυποῦνται πολλὰ διὰ τὴ δουλείαν, ἐπαρατηροῦσε καιρὸν ἀρμόδιον εἰς τὸ νὰ τὰς κατευοδώσῃ εἰς τὰ ἴδιας αὐτῶν πόλεις. Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ καὶ οἱ κύριοι τῶν φυγάδων μαθόντες τὰ γενόμενα, ὄρμησαν ὡς ἄγριοι θῆρες εἰς τὴν κέλλαν τῆς Ἀγίας καὶ ἀρπάσαντες αὐτήν, καίτοι γε οὖσαν κλινοπετιῇ ἡμέρας πολλάς, παρέστησαν τῷ τότε ἡγεμόνι, μουσουλμάνῳ καὶ αὐτῷ ὄντι, καὶ τὴν ἔβαλαν εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν. Ἡ δὲ χαρεῖσα ἐπὶ τούτῳ μᾶλλον ἢ λυπηθεῖσα, ἦτο ἔτοιμη νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν, παρὰ νὰ προδώσῃ τὰς ἰκέτιδας ἐκείνας γυναῖκας, δεικνύουσα ἐμπράκτως

τὴν λέγουσαν ἐν Εὐαγγελίοις φωνήν: «μείζονα ταύτης ἀγάπη οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις θῆ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ». Ποῖος ἤθελε κρίνη ὀλιγώτερον τοῦτο ἀπὸ ἐκεῖνο, ὅπου ἔκαμε πάλαι ὁ μέγας Πατὴρ ἡμῶν καὶ οὐρανοφάντωρ Βασίλειος; Οὗτος γὰρ διὰ μία χήραν γυναῖκα τῶν εὐγενῶν, ὅπου ἐβιάζετο τότε ἀπὸ τὸν ὑπαρχον εἰς δευτέρου γάμου κοινωνίαν καὶ εἰς διαφέντευσιν τῆς οἰκείας σωφροσύνης κατέφυγε πρὸς αὐτόν, ἀντέστη γενναιοφρόνως καὶ μετὰ χαρᾶς πρότερον ἤθελε προτείνει εἰς σφαγὴν τὸν αὐχένα, παρὰ νὰ προδώσῃ τὴν σώφρονα ἐκείνου χήραν. Καὶ περὶ τούτου ἀνάγνωθι καὶ στοχάσου πόσον ὑπερθαυμάζεται εἰς τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ λόγον, ὅπου συνέγραψεν ὁ ὁμότροπος αὐτῷ καὶ σύγχρονος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.

Τῆ ἐπαύριον πάλιν συνάγεται πλῆθος πολὺ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ ὡς κατὰ τοῦ Κυρίου πάλαι οἱ Ἰουδαῖοι, ἐβόων τὸ «ἔνοχος θανάτου ἐστὶ». Τότε ὁ ἡγεμὼν ἐκβαλὼν τῆς φυλακῆς τὴν ἁγίαν, τῆς ἐπροέβαλε νὰ διαλέξῃ ἀπὸ τὰ δυὸ τὸ ἓν, ἥτοι δηλονότι τὸ διὰ ξίφους θάνατον ἢ τὴν ἐξόμωσιν τῆς θειοτάτης καὶ εὐαγοῦς ἡμῶν λατρείας. Ἄλλ' ὦ τῆς ἐκείνου ἀνοίας καὶ ματαιοφροσύνης, εἰς ποίαν πέτραν τὰ βέλη τῆς ἀθεΐας ἐδοκίμασε νὰ ρίψῃ ὁ δαίμων! «Ἐγὼ, λέγει, ὦ ἡγεμῶν, διψῶ νὰ ὑπομείνω διάφορα εἶδη κολαστηρίων διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας Θεὸν ἀληθινὸν καὶ ἄνθρωπον τέλειον λατρεύω καὶ προσκυνῶ καὶ μοῦ κάμνεις μεγάλην

χάριν, ἂν μία ὥραν προτύτερα με ἤθελες ἐξαποστείλει πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ μαρτυρικοῦ τοῦδε στεφάνου». Με τέτοια λόγια τῷ τυράννῳ ἀποκριθεῖσα ἡ τρισολβία καὶ φερώνυμος Φιλοθέη, βέβαια ἐντὸς ὀλίγου ἤθελε τελειωθῆ διὰ μαρτυρίου ἀνίσως καὶ μετ' οὐ πολὺ κατὰ θείαν ἀντικρὺς βούλησιν δὲν ἤθελαν προφθάσει τινὲς τῶν χριστιανῶν καὶ τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν ἐρευνήσαντες καὶ τὸν κριτὴν καταπραῦναντες, ἤθελαν τὴν ἐλευθερώσει. Καὶ οὕτως ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια ἡ Ἁγία Μάρτυς ἀναίμακτος, καθὼς ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου ὁ μυροβλύτης Νικόλαος, καὶ πάλιν μετὰ πολλῶν ἐτῶν περιόδους ὁ ἀπὸ Θεσσαλονίκης Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς.

Τέτοια περιστατικὰ ἄρα γε νὰ ἐπροξένησαν εἰς τὴν Ἁγίαν καμμίαν ψυχρότητα ἢ ἀμέλειαν εἰς τὸν δρόμο τῆς ἀρετῆς; Οὐδαμῶς. Ἄλλ' ἔκτοτε πάλιν ἡ παμμακάριστος τῶν μὲν ὄπισθεν ἐπιλανθανομένη, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινομένη, δὲν ἔπαυε καθ' ἐκάστην ἀπὸ τὰς συνηθισμένας τῆς ἀγαθοεργίας, οὐ μόνον τὴν ἰδίαν τῆς τὴν ψυχὴν κατακοσμοῦσα με ὄλην τὴν καλλονὴν καὶ εὐπρέπειαν τῶν ἀρετῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν ἐπιστηρίζουσα εἰς τὸ καλόν, τοὺς δὲ βελτιοῦσα καὶ εἰς μετάνοιαν ἄγουσα. Διὰ τοῦτο καὶ ἀποκλειστικῶς διεπέρασεν εἰς τὴν νῆσον Τζιάν, ἔνθα πρὸ πολλοῦ εἶχε οἰκοδομημένον Μετόχιον, διὰ νὰ ἀποστέλλῃ τὰς μοναζούσας ἐκεῖνας παρθένους, ὅποῦ εἶχον φόβον ἀπὸ διαφόρους αἰτίας νὰ διατρίβωσιν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐπιμείνασα ἐκεῖ χρόνον συχνόν, καὶ τὰς

ἀσκουμένας ἀδελφᾶς θεαρέστως κατηχήσασα εἰς τῆς μοναδικῆς ζωῆς τὴν ἀκρίβειαν, ἐπέστρεψε πάλι εἰς τὰς Ἀθήνας. Τὶς ἀριθμῆση πλέον τὰ μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτῆς ἔνθεα κατορθώματα; Τὴν εἰς τοὺς δεομένους ἀφθονίαν, τὸ φιλόξενον, τὰς παννυχίους στάσεις, τὴν ἄκραν ἐγκράτειαν; Οὕτως οὖν ἐν πράξει καὶ θεωρίᾳ τελείως τὸν ἑαυτῆς βίον ρυθμίσασα, ἠξιώθη παρὰ Θεοῦ νὰ ἐπιτελῇ θαυμάσια, ἀπὸ τὰ ὅποια θέλομεν εἰπεῖ ἐν εἰς μαρτυρίαν.

Νεανίας τις, ποιμὴν προβάτων, δεδομένος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰς κλεψίας καὶ ἄλλας ραδιουργίας, κατὰ Θεοῦ παραχώρησιν κατεκρατήθη ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, ὅθεν γυμνὸς καὶ τετραηλισμένος ἐφέρετο εἰς ὄρη καὶ σπήλαια, θέαμα ὄντως ἐλεεινόν. Πολλάκις ὅταν ἦρχετο εἰς τὸν ἑαυτὸν του ἐσύχναζεν εἰς τὰ πέρασι μοναστήρια διὰ νὰ εὔρη ἰατρίαν τοῦ πάθους του, πλὴν εἰς μάτην. Τέλος πάντων παρ' ἄλλων ὀδηγηθεὶς προσῆλθε καὶ τῇ Ἀγίᾳ, ἡ ὅποια εὐσπλαγχνιθεῖσα αὐτόν, μετὰ συντόνου καὶ ἐκτενοῦς προσευχῆς τὸν ἐλύτρωσε τῆς διαβολικῆς ἐκείνης μάστιγος καὶ νουθετήσασα αὐτόν ἱκανῶς τὸν ἐκούρευσε καὶ Μοναχὸν καὶ οὕτως ἐπέρασεν τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του ἐν μετανοίᾳ καὶ ἀσκήσει, θαυμαζόμενος ὑπὸ πάντων.

Πολλοὶ λοιπὸν τόσον ἐκ τῆς ἰδίας πολιτείας τῶν Ἀθηνῶν, ὅσον καὶ ἐκ τῶν πέρασι κωμῶν ἀκούοντες τὴν φήμην τῆς Ἀγίας, προσερχόμενοι ἐλάμβανον ψυχικὰς

καὶ σωματικὰς ἰατρείας, ὅθεν διὰ τὴν τοιαύτην ἐνόηθη καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν Μοναζουσῶν, ὅπου καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἠΰξανον καὶ ἐστεναχωρεῖτο τὸ Μοναστήριον, ἐπαρακινήθη ἡ Ἁγία καὶ ὠκοδόμησε καὶ ἕτερον μακρὰν ὀλίγον τῆς πόλεως εἰς τόπον λεγόμενον Πατήσια, πρὸς τελειότεραν ἡσυχίαν τῶν ἀδελφῶν, εἰς τὸ ὅποιο συχνάζουσα συνεφιλοσόφει καὶ συνησκεῖτο μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὴν. Ὅπως δὲ ἠξιώθη ἡ ἀείμνηστος καὶ μαρτυρικοῦ ἤδη τέλους, ἀκούσατε.

Τῶν ἐκ τῆς Ἁγαρ τινὲς τρέφοντες πρὸ πολλοῦ κατ' αὐτῆς μῖσος καὶ ἔχθραν ἀνείκαστον διὰ τὰς αἰτίας ἐκεῖνας, ὅπου ἐν προοιμίῳ εἰρήκαμεν, ἐπῆγαν διὰ νυκτὸς εἰς τὸ ἐν Πατήσιοις εἰρημένον Μονύδριον (ἔτυχε δὲ τότε νὰ ἐπιτελῆται ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου καὶ ἡ Ἁγία μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν νὰ προσμένωσι τῷ θεῷ ναῶ, ὀλονύκτιον ἀκολουθίαν ποιοῦσαι) καὶ εἰσπηδήσαντες πέντε ἐξ αὐτῶν, ἤρπασαν τὴν Ἁγίαν καὶ ἀπὸ τὰς περισσὰς μάστιγας καὶ τὰ τραύματα τὴν ἄφησαν σχεδὸν ἡμιθανῆ. Ἡ δὲ ἐπὶ τούτῳ πολλὰς εὐχαριστίας τῷ Θεῷ ἀναπέμψασα, μετ' ὀλίγον καιρὸν τῶν πληγῶν ἐκείνων ἐδέξατο τὸ μακάριον τέλος καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὰς οὐρανίους Χοροστασίας κατὰ τὸ χιλιοστὸν πεντακοσιοστὸν ὀγδοηκοστὸν ἕνατον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς δεκάτην ἐνάτην.

Αὐτὰ εἶναι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τῆς ἀοιδίμου καὶ ὄντος φιλοθέου Φιλοθέης τὰ ἐνθεα κατορθώματα, τὴν ὁποία

ὡς ἀγωνίζεται καθ' ἑνασ νὰ μιμηῆται τὸ κατὰ δύναμιν, ὁ μὲν τὸ εἰς τοὺς δεομένους αὐτῆς κοινωνικὸν καὶ εὐμετάδοτον, ὁ δὲ τὸ ἐν πειρασμοῖς καὶ θλίψεσι καρτερικὸν καὶ εὐχάριστον. Ἄλλος τὸ ἐν νηστεῖαις καὶ προσευχαῖς οἶον ἀσώματόν τε καὶ ἄϋλον καὶ ἄλλος ἄλλο, ὡς ἕκαστος ἔχει κλίσεως καὶ δυνάμεως καὶ ὡς μὴ προφασίζώμεθα προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις, λέγοντες, ὅτι τάχα αὗται αἱ θεάρεστοι καὶ ἐνάρετοι πράξεις ἐγίνοντο τὸν τότε καιρὸν. Αὗται αἱ αἰτιολογίαι εἶναι μάταιαι καὶ διαβολικαί. Διότι ὁ Θεὸς ὡς παντοδύναμος καὶ πανάγαθος ἐπίσης, πάντοτε δίδει εἰς ὅλους τὴν χάριν του καὶ θέλει πάντας σωθῆναι, παρ' ἡμῶν δὲ μόνον τὴν προαίρεσιν καὶ τὴν κλίσιν εἰς τὸ καλὸν ἀπαιτεῖ, καθὼς τὸ βλέπομεν καὶ ἀπὸ ἄλλα παραδείγματα, μάλιστα ἀπὸ τὴν προκειμένην Ἁγίαν. Δὲν ἦτο καὶ αὐτὴ φύσεως ἀσθενεστεράς, καθὼς γυνή; Δὲν ἦτο εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, καθ' ὃν τὴν σήμερον καὶ ἡμεῖς; Δὲν ἀπήντησε τόσους καὶ τόσους πειρασμούς, καὶ ἐμπόδια εἰς τὸν δρόμον τῆς πολιτείας της; Ἄλλ' ὅμως κανένα ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ παραλύσῃ καὶ νὰ ψυχράνῃ τὴν ζέσιν καὶ ἀγάπην ὅπου εἶχε πρὸς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ὡς ἀγωνισθῶμεν τὸν δυνατὸν τρόπον νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸν Θεὸν κανέναν καρπὸν ἀρετῆς, διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ καιρὸς νὰ μετανοήσωμεν ἀνωφελῶς. Ὡς ἐκριζώσωμεν κὰν ἀπὸ τὴν ψυχὴν μας τὰ πάθη ἐκεῖνα, ὅπου εἶναι ἀναπολόγητα καὶ παρὰ Θεῶ καὶ παρὰ ἀνθρώποις, λέγω τὸν φθόνον, τὴν κατάκρισιν, τὴν μνησικακίαν,

διὰ νὰ μὴν ἠθέλαμεν γένη ἔνοχοι τῆς αἰωνίου
κολάσεως, ἀλλὰ θεαρέστως πολιτευσάμενοι, ἠθέλαμεν
ἀξιωθῆ τῆς ἐπουρανίου βασιλείας, χάριτι καὶ
φιλανθρωπία τῆς ὑπερφώτου καὶ παναγίας Τριάδος,
καὶ διὰ πρεσβειῶν τῆς ὁσίας καὶ θεοφόρου μητρὸς
Φιλοθέης. Ἀμήν.

